

5 IGUALTAT DE GÈNERE

Igualtat de gènere

Aconseguir la igualtat de gènere a través de l'enfortiment de dones adultes i joves

Quina és la situació a què es vol arribar el 2030?

L'ODS 5 és considerat l'objectiu que persegueix l'assoliment de la igualtat entre homes i dones. No és un objectiu aïllat, sinó que impregna tota l'Agenda 2030, que el fa transversal, amb la inclusió de metes relacionades amb tota la resta d'objectius. Aquest ODS està compost per sis metes que paren esment en l'erradicació de tota discriminació i violència cap a les dones; en el reconeixement i en la valoració del treball domèstic no remunerat; en la promoció de la participació en l'àmbit econòmic, polític i públic de les dones; en l'accés a la salut sexual i reproductiva, i en la consecució de marcs jurídics i de polítiques eficaces que garanteixin la igualtat.

L'ODS 5 vol contribuir a la consecució de la igualtat de gènere i apoderar totes les dones i les nenes del món. Les dones i les nenes representen gairebé el 50 % de la població mundial i, per tant, també són la meitat del seu potencial.^[1] Segons les Nacions Unides, la igualtat entre homes i dones ha estat inclosa en la constitució política de 143 estats del món. Tot i això, aquesta igualtat jurídica no es materialitza de la mateixa manera a la pràctica, per la qual cosa la desigualtat de gènere encara esdevé una realitat global que causa un estancament en el progrés social.

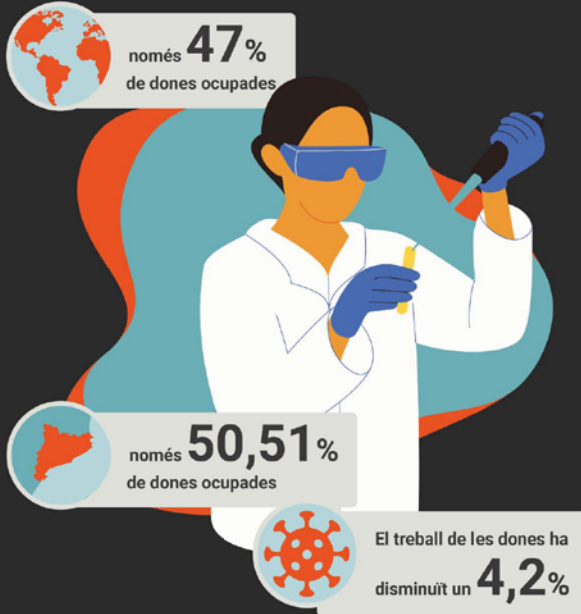
L'accés a un treball digne i a les oportunitats laborals, d'acord amb el que estableix l'OIT, esdevé un mecanisme central per a l'emancipació i l'apoderament de la classe treballadora. Tot i això, les dones hi accedeixen en situació de desigualtat, la qual cosa constitueix un component molt important de la desigualtat de gènere.

Així, les dones i les nenes:

- Continuen sobrerrepresentades en el **treball no remunerat**, que inclou tasques de cura i domèstiques. Això suposa una forta càrrega addicional, que han de suportar les dones, ja que han de combinar el treball no remunerat i les tasques de cura amb el treball remunerat.
- Tenen una **baixa participació en el mercat de treball** al món i presenten una elevada bretxa de població activa respecte dels homes.
- Tot i desenvolupar una mateixa feina amb un mateix valor, les dones segueixen percebent un **salari inferior** al dels seus homòlegs masculins.
- Continuen havent de fer front a la **discriminació laboral** a causa de la seva maternitat, tot i existir normes que reconeixen la protecció a la maternitat, que es materialitza en pràctiques com els acomiadaments arbitraris o la realització de tests d'embaràs obligatoris.
- Segueixen sent víctimes d'**assetjament sexual** al seu lloc de treball.
- Continuen **infrarepresentades** en els espais de decisió i de lideratge polític i econòmic.

Queden pocs anys per assolir-lo. Quina és la situació actual?

Taxa de participació de les dones en el mercat de treball

Al món

Al món, el 2019, el 47 % de les dones en edat de treballar estaven ocupades, mentre que en el cas dels homes aquesta xifra s'elevava fins al 74 %.

Font: [ONU](#)

A Catalunya

La taxa d'ocupació de les dones a Catalunya al tercer trimestre del 2021 era del 50,51 % respecte del 59,35 % en el cas dels homes.

Font: [IDESCAT](#)

Impacte COVID

Entre el 2019 i el 2020, arran de la crisi de la COVID-19, el treball de les dones va decreïxer en un 4,2 %, l'equivalent a 54 milions de llocs de treball, mentre que en el cas dels homes aquest percentatge es va reduir en un 3 % o 60 milions de llocs de treball.

Font: [ONU](#)

Treball en el sector informal

Al món

Al món, dels 2.000 milions de treballadors i treballadores informals, almenys 740 milions són dones.

El treball informal representa la font d'ingressos per a un 58,1% de les dones respecte del 63 % en el cas dels homes.

Font: [OIT](#)

Violència masclista en l'àmbit de la parella

31%

de dones entre 15 i 49 anys són víctimes de violència

10.533

casos de violència masclista

El confinament va incrementar la violència

Al món

Segons dades de l'OMS, el 2018, el 31% de les dones al món entre els 15 i els 49 anys van ser víctimes de violència física o sexual a mans de la seva parella, d'un familiar o d'una persona de l'entorn proper.

Font: [OMS](#)

A Catalunya

Entre gener i setembre del 2021 es van registrar 10.533 casos de violència masclista en l'àmbit de la parella a Catalunya.

Font: [Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya](#)

Impacte COVID

Segons l'ONU Dones, la COVID-19 va causar un augment de la violència masclista en l'àmbit de la parella, afavorit per les mesures de confinament.

Font: [ONU Dones](#)

Segons les Nacions Unides, es preveu que la pandèmia de la COVID-19 redueixi en un terç els avenços aconseguits en matèria de violència de gènere.

Font: [UFPA](#)

Matrimoni forçat

Al món

Segons UNICEF, el 31% de les dones joves van ser obligades a casar-se abans dels 18 anys.

Cada any, 12 milions de nenes menors de 18 anys són obligades a casar-se.

Font: UNICEF

A Catalunya

El 2021 (entre gener i setembre) es van registrar, a Catalunya, 9 matrimonis forçats.

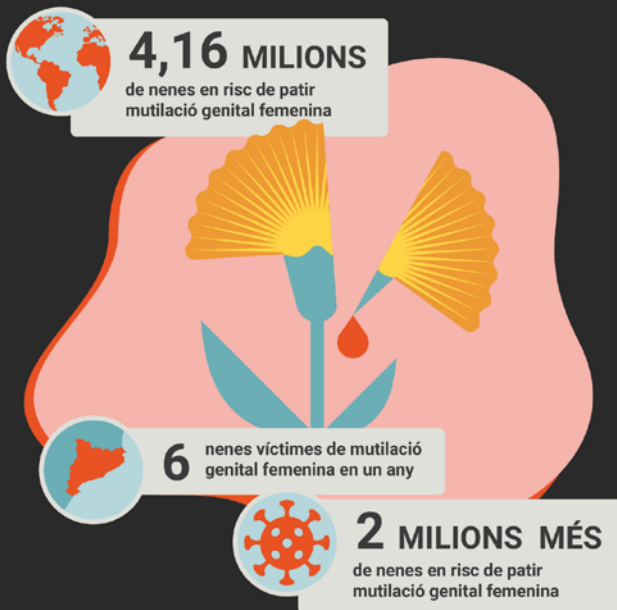
Font: [Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya](#)

Impacte COVID

La pandèmia de la COVID-19 ha suposat un augment del nombre de matrimonis forçats. Segons l'ONU, es preveia que suposés un augment de 13 milions de matrimonis infantils forçats entre el 2020 i el 2030.

Font: [UFPA](#)

Mutilació genital femenina

Al món

El 2021, al món, segons l'ONU, 4,16 milions de nenes estan en risc de ser víctimes de la mutilació genital femenina.

Segons un estudi realitzat per UNFPA, el cost de prevenir la mutilació genital femenina és de 95 dòlars per nena.

Font: [ONU](#)

Font: [UNFPA](#)

A Catalunya

Entre gener i setembre del 2021 a Catalunya es van atendre 6 nenes víctimes de mutilació genital femenina.

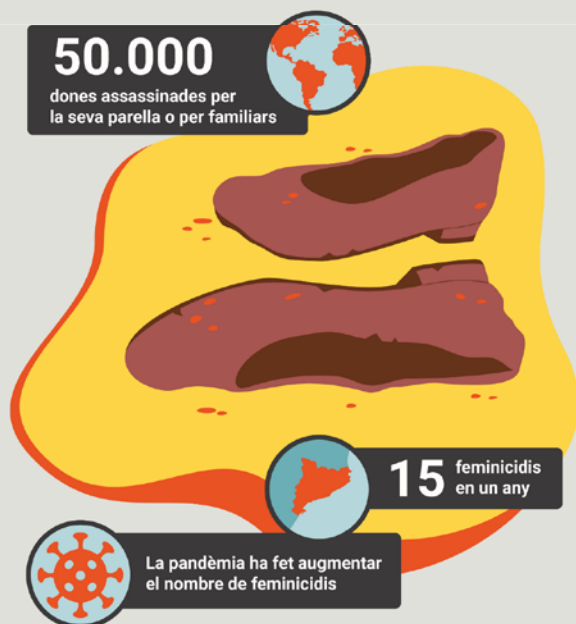
Font: [Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya](#)

Impacte COVID

La situació de la COVID-19 ha agreujat la situació, segons les Nacions Unides. S'estima que, almenys en els propers deu anys, el nombre de nenes víctimes de mutilació genital femenina augmentarà en 2 milions.

Font: [ONU](#)

Feminicidis

Al món

El 2019, segons dades d'UNODC, al món hi va haver 50.000 dones que van ser assassinades per la seva parella o algun familiar. És a dir, cada hora, al món sis dones són assassinades a mans de persones del seu entorn. I almenys 37.000 van perdre la vida a mans d'una persona desconeguda.

Font: [UNODC](#)

A Catalunya

Entre gener i novembre del 2021 es van registrar, a Catalunya, 15 feminicidis.

Font: [Feminicidi.cat](#)

Impacte COVID

El novembre del 2020, la relatora especial de l'ONU sobre la violència contra les dones denunciava que arran de les mesures imposades per fer front a la COVID-19 s'havia produït un augment del nombre de feminicidis.

Font: [ONU](#)

Tasques de cura

Les dones hi dediquen **3,21** hores al dia; els homes, 1,81 hores

Les dones realitzen el **76,2%** de les tasques de cura no remunerades

Ha augmentat el temps que les dones dediquen a les tasques de cura

Al món

Segons dades de l'OIT, les dones realitzen el 76,2 % de les tasques de cura no remunerades al món i dediquen 3,2 vegades més temps que els homes a aquestes tasques.

Font: [Organització Internacional del Treball](#)

A Catalunya

A Catalunya, segons l'enquesta elaborada per la Generalitat sobre qüestions de gènere, el 2019, les dones destinaven 3,21 hores diàries a les tasques de cura no remunerades, mentre que en el cas dels homes aquesta xifra es reduïa a 1,81 hores al dia.

Font: [Generalitat de Catalunya](#)

Impacte COVID

Amb la COVID-19 les dones van haver de dedicar més hores al treball no remunerat a causa del tancament de les escoles i de la sobrecàrrega del sistema sanitari i assistencial.

Font: [ONU dones](#)

Presència de les dones en espais de decisió

28%

dels càrrecs directius ocupat per dones

Les dones només participen en el **25,5%** dels consells de les grans empreses

Al món

Segons dades de l'Inter-Parliamentary Union, el juny del 2021, el 25,5 % dels escons parlamentaris al món eren ocupats per dones.

Font: [IPU](#)

Segons l'OIT, el 2019, al món, només el 28 % dels càrrecs directius estaven ocupats per dones.

Font: [OIT](#)

Segons l'ONU Dones, el 2017 s'estimava que el 40 % dels jutges i jutgesses al món eren dones.

D'acord amb això, es calcula que la proporció de jutgesses no serà paritària fins al 2035.

Font: [ONU](#)

A Catalunya

Segons dades de l'IDESCAT, el 2018, el 44,4 % dels escons del Parlament de Catalunya estaven ocupats per dones.

Font: [IDESCAT](#)

Segons dades de l'IDESCAT, el 2018, les dones participaven en un 25,5 % en els consells de les principals empreses que cotitzen a la borsa.

Font: [IDESCAT](#)

Segons dades del CGPJ, el 2021, el 55,92 % dels jutges i magistrats en actiu a Catalunya eren dones.

Font: [Poder Judicial](#)

Assolirem l'objectiu? Des del moviment sindical, actuem!

L'Agenda 2030 exigeix a les persones, als estats i a les organitzacions a títol col·lectiu comprometre's, a través del seu àmbit d'acció, a contribuir al compliment dels ODS.

El moviment sindical ocupa un rol central per a la consecució de l'ODS 5, a través del desplegament de la seva acció sindical, mitjançant la negociació col·lectiva i el diàleg social.

Una de les metes de CCOO de Catalunya és **erradicar la violència** contra les dones, i això exigeix:

- Requerir el compliment efectiu i el desenvolupament del marc normatiu tant nacional com internacional.
- Erradicar les violències envers les dones a les empreses. Això es concreta en la confecció i la negociació dels protocols de prevenció i atenció de l'assetjament sexual i per raó de sexe, que són una manifestació de la persistent desigualtat en les relacions de poder entre homes i dones, així com també en la incorporació al diàleg social de la lluita per a una vida lliure de violències masclistes.
- Confeccionar i negociar protocols d'acompanyament i suport a les dones treballadores que es troben en situació de violència masclista en qualsevol àmbit de la seva vida.
- Crear les portes violetes als locals del sindicat perquè esdevinguin un punt de referència, de recepció, d'atenció i de suport a les dones víctimes de violència. [1]

El sindicat també té com a objectiu clau la **consecució de la igualtat efectiva entre homes i dones en matèria laboral** i en les tasques de cura, en les quals les dones es troben sobrerrepresentades, i això exigeix:

- Enfortir el diàleg social, mecanisme essencial per garantir la consecució de l'ODS 5 i per:
  - Incentivar polítiques actives d'ocupació i amb perspectiva de gènere.
  - Promoure una proposició de llei per lluitar contra la bretxa salarial de gènere.
- Promoure polítiques de conciliació del temps social i del temps laboral i de la corresponsabilitat entre homes i dones.
- Demanar la dotació pressupostària de les lleis d'igualtat.
- Exigir el desenvolupament del Pacte nacional de la racionalització dels horaris.
- Vetllar per un sistema de pensions just.
- Modificar el sistema de protecció social.
- Introduir la perspectiva de gènere en la negociació col·lectiva com un instrument essencial per a la regulació dels drets humans laborals i dels salaris de la classe treballadora, especialment de les dones.
- Elaborar i negociar mesures amb els plans d'igualtat i el registre del salari obligatori per lluitar contra les desigualtats entre homes i dones en l'àmbit laboral.

Un projecte de:

Amb la col·laboració de:

El contingut d'aquesta web és responsabilitat exclusiva de la Fundació Pau i Solidaritat - CCOO Catalunya i no reflecteix necessàriament l'opinió de l'ACCD.

Aquesta web ha estat elaborada en el marc del projecte "Contribuir a la justícia social a través de l'enfortiment de la ciutadania crítica i compromesa amb els drets humans mitjançant l'Agenda 2030 a Catalunya" que ha dut a terme la Fundació Pau i Solidaritat - CCOO Catalunya